

Telegraful Roman

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
 Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
 Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze
Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Corespondențele
să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se inapoiază.

INSETIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de treiori 30 fil
rândul cu litere garmond.

Nr. 7797/917. Școl.

Concurs.

Din fondurile arhidicezane sunt vacante următoarele stipendii, — pentru conferirea cărora se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în ziarul «Telegraful Român».

I. Din fondul Moga. Un stipendiu de 1000 (Una mie) coroane, pentru studii juridice sau filozofice la universitate.

II. Din fundația «Francisc Josif»: 3 stipendii de câte 100 cor. pentru studenți din școalele medii.

III. Din fundația Cologea: 2 stipendii de câte 100 cor. pentru studenți din școalele medii.

Cerurile de concurs sunt a se adresa Consistorului arhidicezan, provăzute cu următoarele documente în original:

1. Extras din matricula de botez;
2. Testimoniu din anul școlar trecut 1916/917;
3. Atestat de paupertate;
4. Alte eventuale documente recomandatoare.

Sibiu, din ședința Consistorului arhidicezan, ca senat școlar, ținută la 12 Octombrie 1917.

Consistorul arhidicezan.

Influența reformației

asupra bisericii românești din Ardeal în secolul XVI.

De Dr. Ioan Lupaș.

(Urmare).

E lucru firesc, că trăind Români ardeleni în contact neîntrerupt cu sașii luterani și cu maghiarii calvini, reformația religioasă a trebuit să aibă și asupra vieții lor bisericești oarecare influență. Mai întâi sașii au cercat să-i îndemne și pe români a primi învățările lui Luther. De aceea au tipărit în limba română la Sibiu în anul 1544 un catehism cu astfel de învățături. E cea dintâi carte tipărită în limba română. Nu se știe însă, cine o va fi tradus, dar e sigur, că a fost tipărită la Sibiu în prima jumătate a anului 1544.¹ Succesorul lui Honterus în parohia din Brașov, Valentin Wagner a tradus și în limba grecească un astfel de catehism și l-a tipărit în Brașov la 1550.²

In Brașov s'a continuat, cu sprijinul sașilor, tipărirea cărților românești prin diaconul Coresi, venit din Târgoviște. La 1560/61 a tipărit un *Evangeliar*, stăruind pentru introducerea limbii române în slujba bisericii, căci — după cuvântul apostolului Pavel — «mai bine e a grăi cinci cu-

vinte cu înțeles, decât 10 mii cuvinte neînțeles în limbă străină».

Sunt scriitori, care afirmă, că Români nu ar fi voit să primească nimic din roadele curentului cultural al reformației și că preoții și arhie-rei lor s'ar fi împotriva pretutindeni chiar și introducerii limbii românești în biserică. Din această afirmație numai atâtă corespunde adevărului istoric, că dela ceremoniile religioase și dogmele credinței poporul român nu s'a abătut. Însă înirea adusă de reformație prin introducerea limbii române a fost primită cu bucurie de mulți preoți și vladicii luminați. Chiar și despre catehismul tipărit la 1544 în Sibiu se zice, că a fost prețuit din partea multor preoți români ca un lucru sfânt și din partea multora a fost disprețuit cu totul.⁴ Disprețul celor din urmă era motivat prin faptul, că învățatura acestui catehism admitea numai două dintre sfintele taine: bo-tezul și cuminecătura. Iar ceice l-au primit ca pe un lucru sfânt, s'au bu-curat, numai fiindcă le-a fost dat să vadă și o carte românească, pe care să o înțeleagă toți. Coresi încă spune, că preoții se jeluau pentru lipsa cărților românești. In epilogul cărții «Tâlcul Evangeliilor» din 1564 scrie Coresi, că a văzut «jelania a mulți preoți de tâlcul evangeliilor, ca să poată și ei propovedui și a spuue oamenilor învățătură după ceterul evangheliei; așa am aflat — continuă el — aceste tâlcuri ale evangeliilor pe dumineci peste an, scoase din scriptura pro-rocilor și apostolilor, și celor sfinti părinți; și dacă am cetit bine, am ispitit și socotit și am aflat că toate tâlcuesc, adeverează și întăresc cu

scriptura sfântă, și mie tare plăcüră, și am scris cu tiparul vouă, fraților».⁵ Iar judele brașovean Luca Hirscher arată în epistolă sa din 1582, că el a pus să se tipărească în limba română *Evangelia cu învățătură (Cazania)*, care s'a răspândit în număr mare de exemplare, și în Ardeal și în principalele române, cu stirea și învoirea vladicilor. Deci și aceștia trebuie ușurați de învinuirea ce li s'a adus, că ar fi încercat să împedele pătrunderea limbii românești în biserică. Ei se împotriveau numai por-nirii de a se răspândi învățături gre-site și potrivnice cu credința bisericii răsăritene. De aceea în prefața acestei cărți, tradusă cu stirea «arhimitropolitului Serafim» din Târgoviște, și dată la tipar numai după ce Luca Hirscher s'a sfătuin cu luminatul mitropolit,

¹ ... Valachi nihil de hoc lumine participabant, quorum sacrificuli, nimis indocti et vix cantuinculas suas consuetas legere valentes, novos ritus et dogmata respuebant, suaque quae hactenus crediderant, constanti animo retinebant et adhuc retinente. M. G. Haner: *Historia ecclesiarum Transilvanicarum*. Francfurti et Lipsiae 1694, p. 205.

² Et multi ex sacerdotibus amplectuntur eum libellum, tamquam sacrosanctum, multi autem prorsus contemnunt, serie preotul din Bistrița Albert Wurmloch la 1546 către Ioan Hess din Breslau (Karácsonyi és Kollányi: Egyháztörténelmi emlékek a magyarországi hitvitás korából, Budapest, vol. IV p. 522).

³ Bianu-Hodoș: *Bibliografia română veche*

I. p. 51.

marele Ghenadie din tot ținutul Ardealului și al Orăziei și cu mult cli-ros de preuți, ce le trebuia această carte» — e susținută și apărată cu stăruință și cu puternice dovezi din sfânta Scriptură învățătura cea veche: *Credința fără de fapte moartă este, față de înirea protestantă, că numai prin credință se va măntui omul, nu și prin fapte*. Căci apostolul Iacob scrie: «Cum este trupul fără suflet mort, așa și credința fără fapte moartă este». De altă parte e recunoscut aci și adevărul că «mare lucru este credința și fără de ea nimici nu se poate măntui, ci încă nici fapta nu e de ajuns, ci trebuie să și viață dreaptă și curată... precum și nevoiște multă celui ce vrea să între întră împărația cerului». Autorul acestei prefețe este, probabil, însuș mitropolitul Ghenadie I, care și în epilogul cărții tipărite cu un an mai nainte (*Sbornic 1580*, tipărit de Coresi, în Sasșebeș) spunea, că a văzut în timpul din urmă «din partea popoarelor de altă credință mare stricăciune și cădere a sfintelor biserici».⁶

La 1564 a tipărit Coresi *Tâlcul Evangeliilor* și *Molitvelnicul* tot în Brașov, unde apără peste alți 6 ani și o *Psaltire*. Cheltuiala pentru tipărirea celor două cărți din 1564 o poartă nobilul calvin Forró Miclăuș. In tâlcuirea evangheliei lui Luca, cap. 17, se zice: «Acolo la biserică, să spue cuvântul lui Dumnezeu, sfânta Evanghelie în limba, pe care o grăesc oamenii, să putem înțelege noi mișelamea (oamenii de rând). Ce folos e lor, dacă popa grăește în limbă străină, Românilor sărbește, de nu înțeleg, sau pe altă limbă, ce nu vor înțelege ascultătorii». Tot în această carte se cuprind și unele atacuri contra preoției și ierarhiei, care, după învățătura reformației, nu mai avea rost, proclaimând aceasta principiul preoției universale. De aceea se spune în învățătura a 4-a a săptămânei a 5-a din post următoare: «Cristos zice: Voi știți, că domnii lumii domnesc și mai marii au putere. Nu așa să fie între voi. Aici Cristos osebește cinstea și lucrul apostolilor și oamenilor de biserică, cum sunt popii, patriarhii, vladicii, episcopii și tot felul de preoți — dela împărații, craii, voivozii și tot felul de dregători aceștei lumi. Lor au lăsat Dumnezeu aice să domnească pre noi și să biruască lumea cu dreptate, cu milă și cu judecată dreaptă; iară oamenilor de biserică n'au lăsat domnia, să domnească în chipul altor Domni... Greșești dar papa dela Roma și mă tem că fu el un Anticrist, cum cunoaștem din Scriptura sfântă, unde se ridică peste toată lumea și calcă supt picioare toți împărații și craii și domnii despre pământ... Greșesc și acum papii, patriarhii, vladicii, episcopii, egumenii, carii umblă în chipul domnilor și mai marilor». Astfel de atacuri, firește, nu puteau să fie pe placul arhie-reilor și preoților. De aceea ei nici nu le vor fi cetit în biserică

⁵ Bibl. rom. veche I. p. 90.

⁶ Ibidem pag. 84.

înaintea obștii, ci vor fi trecut repede peste ele. Coresi însuși ceară a se scuza la sfârșitul cărții, scriind: «unde ceartă această carte pe vladicii, episcopi, popi, călugări și pe domni, nu ceartă pe cei buni, ci pe cei răi».

Dacă s'a pornit din partea episcopilor și preoților români împotriva contra reformației, această împotriva era îndreptată mai ales contra învățăturilor greșite, care nu se potriveau cu credința cea veche; nu însă contra limbii române, în care erau învesmântate acele învățături. De aceea este de necrezut afirmaținea unui scriitor maghiar, care spune, că mai târziu în secolul al XVII-lea, principalele ardeleani Mihail Apaffy ar fi tăiat capul unui preot român, care s'a împotrivațit a ținea slujbă românească credincioșilor săi români.⁸ Că limba română a pătruns în slujba bisericii, că s'au găsit chiar episcopi și preoți, care au primit o parte din învățăturile reformației, dovedesc în deajuns hotărările dietelor ardeleni și alte documente istorice din jumătatea a două a veacului al XVI-lea.

(Va urma).

Rolul și chemarea

preotului român în armată,
de Ioan Dâncilă, preot campestru ort. român.

IV.

Un splendid teren de muncă i se îmbie preotului din garnizoane întră trezirea și desvoltarea nobilului sentiment al iubirii deaproapei. Iubirea între camarazi se pretinde dela toți cei din armată, baza și-o are însă în cultura sufletelor alese. Indeosebi în aceste timpuri grele, când recruti, fiind noștri sufletești de azi, luptătorii vânjoși de mâne, nu pot să căruia ce soarte îi este prescrisă, trebuie să fie în această direcție cultivați și preparați sufletește, sădindu-se în inimile lor bunăvoie și milă față de alții.

In sfera activității noastre cade datorința cultivării simțului de subordinație perfectă, împreună cu încredere și iubire din partea recrutului față de superiorii și comandanții săi. Când recrutul aude dela preotul său, cum acesta, bazat pe legile credinței noastre, de repetite ori explică datorința noastră a tuturora de a fi necondiționat supuși față de comandanții noștri, atunci el ascultând cuvântul nostru, care-l face atent, că supunerea și ascultarea o cere jurământul dat, va arăta supunere și ascultare nu numai prin fapte, ci sufletul lui va fi pătruns pe lângă aceasta și de o încredere și alipire perfectă față de ofițerii săi, lucru pe care dacă îl ajungem, am contribuit la opera întăriri legăturilor interne ale armatei cu o puternică zălu.

Astfel conlucrăm noi prin nobilitarea sentimentelor, prin ridicarea

⁸ ... historicum, hogy Apaffy Mihály egy oláh pónának fejét vették ki vonakodott oláh hivének oláh misét mondani». Dr. Réthy László: «A m. irodalom s az oláhok» in Hunfalvy-Album, Pest 1891, pag. 152.

moralei și prin redeșteptarea mintii recruiților la formarea ostașilor apti de a putea fi trimiși la front, unde bazață fiind instrucția lor pe o minte ageră și pe un suflet luminat și cultivat, vor biruți orice greutăți și obstacole, pe cari le aduce cu sine viața din tranșee.

Dar munca unui preot împărțit la trupele din garnizoană nu este chiar ușoară! Tot la două trei luni același lucru, aceeași muncă depusă în interesul noilor sosiți și în interesul armatei. Din nou trebuie începute toate așa, după cum ne sosesc credincioșii ca recrui și pleacă pe câmpul de luptă ca soldați. Activitatea noastră este egală aici cu a pedagogului, care an de an își vede elevii întrând și absolvând clasa în care propune el acelaș obiect în decurs de 30 ani. Aceeași bucurie o simțește însă preotul aici, ca și în satul lui, unde vede generație după generație crescută sub scutul bisericii, unde își vede formați păstorii săi în oameni valoroși și folositori societății și familiilor lor. Tot astfel e și la miliție în zilele de astăzi; după o muncă obosită și continuă, preotul crește încetul cu încetul armatei și patriei din păstorii săi timizi și neorientați la început zeci și sute de mii de bărbați isteți, ostași și luptători credincioși tării și tronului.

Foloasele ce le aduce activitatea și împlinirea conștiințioasă a chemării noastre preoțești armatei și patriei, sunt foarte prețioase, și pentru conduită unui preot militar munca depusă în această direcție are o deosebită valoare, recunoscută și apreciată fiind ea atât din partea organelor noastre superioare de administrație militară, cât și de superioritățile noastre bisericești, atente la munca reprezentanților bisericei noastre din armată.

Îmi sunt neuitate clipele pline de fericire și mulțumire suflătoare, pe cari le simțeam cu toată ocaziunea, când batalionului gata de plecare, după depunerea jurământului în mod festiv, le rosteam ultimul adio. Fiecare din sutele de flăcăi îmi era cunoscut și din ochii fiecăruia ceteam o adâncă recunoștință, înțelegere și dragoste, răsplata muncii preotului depusă în interesul tuturor. Si plecau la luptă frații, voioși și veseli; dar știe bunul Dumnezeu, din mulții mei elevi, azi căi vor mai trăi? Pentru sunt sigur, că acești șoimi fară frică, acești brazi români și-au arătat cu prisos credința steagului sub care au jurat că vor lupta și vor apăra până la ultima picătură de sânge. La mulți, acel ultim răsuflu-

zburat-a peste câmpiiile Galiciei și Volhiniei, cără satul părăsit; la mulți ultimul picur de sânge a dat viață unui fircel de iarbă de pe stâncile Karstului, sau dela poalele Carpaților...

Inainte de a trece la un alt ramal activității preotului militar, voesc la acest loc să atrag atenționea fraților mei din garnizoane la o dată întră la noastră, neimpusă de nimene, ci dictată curat numai de bunul simț al fiecărui intelectual român.

Am văzut toți, cum în decursul acestui răsboi părășii, soția sau membrii respectivului recrut, azi unii, mâne altii, cu desagii pe spate, veniți de Dumnezeu știe ce depărțare, stau de multeori zile dearăndul pe la poarta cazarmelor, dorind să se întâlnească cu fiul, soțul, ori fratele lor. Pe acești bieți români prin orașele străine singură soartea îi călăuzește și povătușește; nimeni nu-i întrebă de unde vin, sau ce voesc, și în multe cazuri numai cu mari greutăți își pot ajunge înținta călătoriei. Frați preoți! Nu lăsați pe acești bieți oameni părășiți fără ajutor. Interesați-vă de ei unde numai îi întâlniți, ascultați-le dorințele și năcăzurile. O vorbă bună între străini, o vorbă de măngăiere, le va reda liniștea sufletului sbuciumat de grija celui iubit de ei. Esplicați-le, cum voi, păstorii sufletești și luat în paza voastră odorul lor, pentru a cărui bună soarte voi faceți tot posibil. Ce fericit se va depărta bătrânul tată, sau mama cu un unic fiu înrolat, sau tinăra soție, ce și vede viitorul și fericirea periclitată, când văd, că pentru fiul, sau soțul lor, însuși preotul de limba și legea lor arată interes! Imensă este apoi recunoșința acestor măngăiați de noi, neuitând ei nici când să ne fie mulțumitori pentru bunăvoița arătată. Mulți dintre părăși vin cu cereri și rugări, sau cu acte oficioase, pe cari nu știu unde și cui să le prede; luati-le voi în mâna și grija voastră și căutați fără amânare să le aduceți la cunoștința factorilor competenți, însorindu-le de binevoitorul vostru șprinț și călduroasa voastră recomandare! Să nu vă fie greu a face bine, pentru că binele cu bine ni se va răsplăti, nouă, tagmei și bisericei noastre!

Intrunirea dietei. După știrile primite din Budapesta dieta tării se va întruni de nou pe la începutul săptămânii viitoare, în scopul ca guvernul să prezinte bugetul anului viitor și legile nove de dare. E vorba să fie prezentate și proiectele de legi despre prelungirea invociei cu Austria și despre prelungirea privilegiilor

acordate băncii austro-ungare. Legea nouă electorală încă nu a fost prezentată dietei, dar luarea ei în desbatere va putea urma numai la începutul anului viitor, pentru că în luna aceasta dieta va avea destul de lucruri cu bugetul și cu legile nove de dare, iar în luna viitoare, Decembrie, se intrunesc delegațiile, și sub durata ședințelor delegațiilor dietă nu poate ține sădine. Legea nouă electorală a trecut prin consiliul de miniștri și a fost înaintată cabinetului de cancelarie a Maiestății Sale, Monarhului, pentru a-i se da sancționarea prealabilă.

Ordin cără armată. Maiestatea Sa, Împăratul și Regele nostru Carol, a adresat armatei, în 2 Noemvrie n. c. următorul *ordin de zi*: «Inainte cu doi ani și jumătate, italienii au trimis o armată de milioane în spațele monarhiei. Dar vitejii mei luptători dela Isonzo au ținut piept în unsprezece lupte grele și sângerioase cu toate asalturile, în mod victorios. În trei veri, fără grije de frontul dela sud-vest, au putut să fie date puternice lupte la frontul estic. Si acum, de curând, basați pe condițiile create și conservate de rezistență fără păreche a armatei mele dela Isonzo, am putut pregăti, cu plină putere, lovitura decisivă, care a dus la lupta a douăsprezece. Cu cordialitate mă gândesc la zilele eliberării țării mele de lângă mare, la toate prestațiunile splendide, săvârșite cu începere dela Rusia în anul 1915 de conducători și de trupe în contra Italiei. Cea mai credincioasă aducere amintă păstrează pentru totdeauna nemurătorii eroi, cari au trebuit să elupă învingerea cu prețul vieții lor. Mulțumită Atotputernicului, săngele acestor bravi nu s-a scurs înzadar. Forțele mele luptătoare și ale credinciosului meu aliat stau adânc în țara dușmanului. La focul de veghe din Friuli se deșteaptă pentru puterea mea armată amintiri pline de mândrie, amintiri legate de epoca de glorie de mult apuse, în cari e de aflat tinerețea militară a neuitatului meu strâunchiu, a Împăratului și Regelui Francisc Iosif, și cari nu vor fi nici odată despărțite de numele Arhiducilor Carol și Albrecht și de memoria lui Radetzky. Spiritul acestor uriași, care se perpetuă în armata mea pentru toate timpurile, să ne conducă mai departe pe calea succesului, singura cale, pe care popoarele mele pot căștiga pacea dorită de toată lumea. Dumnezeu cu noi! Baden, lângă Viena, 2 Noemvrie 1917.

Carol.

Doliu pentru vitejii noștri.

Conform anunțului, dat într-unul din numerici precedenți ai ziarului nostru, în 5 Noemvrie n. c. la 10 ore a. m., s'a ținut la școala civilă de fete a Asociației serbarei școlare de doliu pentru vitejii noștri căzuți în răsboiul mondial de astăzi. Sala festivă a școalei era potrivit aranjată și deplină ocupată de numărul considerabil al elevelor, în frunte cu membrii corpului profesoral și cu personalul internatului școalei. Public extern puțin.

S'a cântat *Imnul oficial și o Rugăciune* din partea elevelor, cu evlavie și cu

solemnitate multă pătrunzătoare, sub condură dșoarei profesore de cântări: *Delia Olariu*. Între aceste cântări a rostit directorul școalei, dl Dr. V. Bologa, următoarele cuvinte de ocenzie:

On. corp didactic! Iubite elevi!

Este al patrulea an decănd e în cursă potopul celui mai crâncen răsboi de pe rotogolul pământului. Întreg trupul Europei, dela răsărit până la apus și dela mează-noapte la mează-zi, se sgudue sub fulgeratoarele frâmântări ale armatelor dușmane și săngele curge părău, rămânând văduve și orfani pe urma celor căzuți pentru un sfânt ideal: liniste și siguranță patriei. Câte inimi încetau se mai bată, în cei trei ani trecuți, pentru acest ideal? Câte vieți s-au stins în floarea vârstei pentru acest sfânt cuvânt: patrie și neam?

Astăzi, privind în jurul nostru, putem constată, deși nu în definitiv încă, că campania biruinței suride grupări statelor din Europa centrală, căreia aparține și Monarhia noastră. Si cu ajutorul bunului Dzeu sperăm, să fie până în sfârșit.

Dar până a ajunge la acest rezultat, câte vieți tinere nu s-au jertfit? Căți bărbăți și junii, părăși ori frați de ai noștri, au căzut sub loviturile dușmane, în luptă cu steagul mână, pentru patrie și tron?

Am fost martori oculari ai plecării lor. Când ei, călăuziți de sacrul foc al iubirii de patrie, impodobiți cu ramuri verzi, cu flori și colorile iubite înimii lor, sibură ca șoimii, le-am urat din inimă: Cu zile mergeți, dragii mei, și să veniți cu zile...

Dar mulți au rămas pe câmpul de luptă, mulți au căzut cu arma în mână și nu s-au mai întors la vîtrele străbune. Lung și șirul acestor viteji, căzuți în luptă crâncenă cu arma în mână, până la cel din urmă picure de sânge.

Pentru pomenirea lor a luat inițiativă Inaltul Minister regesc de culte și instrucție publică (Nr. 141603—1917), să se fiină această sărbătoare de doliu.

Dar nu e dată posibilitatea, să putem însă cu numele pe toți vitejii căzuți, deși mulți dintre ei sunt frații noștri, colegii noștri, ori chiar părăși noștri.

Implorăm deci mila celului, ochiul provedenței, să se îndure de acești fii ai săi, distinși și neîntrecuți eroi, să-i pomenească întră împărăția sa, acum și întotdeauna.

Iar noi, aducând tributul recunoștinței noastre, să săpăm adânc în inimile noastre memoria lor, pilda strălucită a vitejiei lor, din care cult sfânt și patriotic să facem din neam în neam, din generație în generație.

E nespusă durerea, ce trebuie să simțim pentru aceste jertfe aduse pe altarul patriei. Dar ce putem noi face, când omenimea întreagă și a perdut, parțial, cumpătul, și numai prin jertfe de sânge, de avere și de resignare bărbătească, se mai poate produce *focul curățitor*, din care să răsără un alt echilibru, o altă era mai norocoasă, mai echitabilă pentru neamul omenesc de pe acest pământ.

Fă, Doamne, să putem întrezări odată zorile acestei ere mai fericite, drept răspălat pentru atâtă sânge nevinovat, ce s'a vărsat de vitejii noștri!

Alte confesiuni, pe lângă prețul de 20 fileri, pun în mâna credincioșilor cărticele de căte 32 pagini despre ateism, despre dovedirea existenței lui Dumnezeu cu rațiunea, originea vieții și Dumnezeu, filosofia modernă și creștinismul etc. etc. Deaci au făcut progrese uriașe. Le-au făcut, căci nu s-au certat și nu se certă, nu se pîzmuiesc cei chemați a lumina poporul. Nu! Muncesc în organizație. Chiar episcopi s-au înșiruit în pleiada bărbătilor, cari au pornit propagandă în scopul apărării intereselor bisericii lor! Episcopii și-au pus numele pe broșuri mici, alătura de preoți simpli!

La noi avem semne bune în abundanță. Dintre toate îmi alimenteză focul nădejdilor mai ales unul delă răsăritul, iar altul de cără apusul părășilor mitropoliei noastre. Propaganda preoțimii din tractul Săliștei în arhidieceză și din tractul B.-Comloșului în dieceza Aradului. Ambele tracte au edat predici și au biblioteci de popularizare a cunoștințelor religioase-morale. Rezultatul provine din alegerea potrivită a conducătorilor.

Nădăduim, că și alți conducători ai părășilor mitropoliei noastre au același zel și foc apostolic, dar încă nu s-au reliefat în extern. Nutrim speranța, că lipsa păgubitoare a ziaristicei se va înălța prin o muncă organizată, căci muncitorii avem destui, iar de seceriș încă nu ne putem plângă..

FOIȘOARA.

Bibliotecă religioasă pentru popor.

— De Dr. Gh. Comșa. —

Orice carte ar apărea la noi, cu scopul de a oferi lectură religioasă poporului, ar trebui primată cu cuvintele fericitului Augustin: «Plateat, placeat, moveat!» E ușor să vedea pentru ce? Pentru prea puțin am făcut pe terenul răspândirii cărților de natură pur religioasă pe seama credincioșilor noștri.

O mare bucurie trebuie să ne cuprindă însă, când putem înregistra stirea, că tracul protopopesc al Banat-Comloșului a pus temeiul unei biblioteci religioase-poporale, din care s-au publicat acum de curând, în tipografia diecezană din Arad, trei broșuri. Toate trei sunt ieșite din peana hanului paroh Dr. Stefan Cioroianu.

«Jertfiș pentru biserică» e titlul principalului număr al acestei biblioteci. Pe 24 pagini de cuprins educativ urmărește scopul de a îndupla pe credincioșii să facă fonduri și dăruiri pe seama bisericii. Spre scopul acesta protopresbiterul Mihail Păcăianu a emis o circulară în anul acesta cără clerul și poporul din protopopiatul Banat-Comloșului. Broșurica conține două părți foarte instructive și acomodate principierii poporului, despre binefacerile cu cari însoțește pe om, dela naștere până la moarte, ba și dincolo de mormânt, rugân-

do-se pentru răposați. Partea a doua remarcă datorințele creștinului față de binefacerile ce le primește dela biserică.

Numărul al doilea al acestei întreprinderi laudabile pe 65 pagini conține multe indemnui morale și poartă titlul «Viața creștină». Remarcăm conținutul prin menținerea titlilor: Dumnezeu și lumea, Proveniența divină, ținta vieții omului, cunoașterea lui Dumnezeu, desăvârșirea proprie, sănătatea, locuința, îmbrăcămintea, postul, cărțile și societatea bună, înțelepciunea, simțământul, voința, conștiința morală, rugăciunea, credința, iubirea, speranța, tainele, poruncile dumnezeești, bisericești, etc. etc. Deosebit de frumos e tratat pasajul despre conștiința morală. Si un tânăr va și ce este conștiința morală, va cunoaște expresiunea aceasta, dacă i-o sătmărcim așa, cum face autorul broșurei.

E de mare însemnatate lucrul acesta, căci bine știu cei ce predică cuvântul, că de greu este a cuvânta, folosind terminologia perceptelor dogmatice și morale ale bisericii noastre. E frumoasă și expunerea despre taine. Necesitatea lor autorului o expune așa: «Trebuițele corporului le provoacă plante și animale, iară cerințele sufletului le satisfacem, în parte, nu de tot, cu produsele științei și ale artei, fiindcă sufletul nostru nu se poate mulțumi nici cu cele mai alese bunătăți pământești, din contră, el tinde necontenit spre cele cerești și simte o adâncă și îndesădăcinăbilă lipsă de a revedea pe Dumnezeu, a cărui suflare este... Domnul nostru Isus Cristos... cunoscând această dorință profundă a sufletului omenesc, a așezat și a

incredințat bisericii dreptmăritoare niște lucrări sfinte, prin cari în mod văzut se împărtășește oamenilor harul nevăzut al lui Dumnezeu». (pag. 42).

Broșura ar fi primit o valoare și mai remarcabilă, dacă bunăoară și la pag. 29 pe scurt s-ar fi arătat și dovedit cu puține argumente, că sufletul e nemuritor. Apoi poruncile bisericești nu strică să se fi înșirat, și să se fi explicat necesitatea formulărilor din partea bisericii, ca astfel creștinul din popor să știe pentru mai este trebuință pe lângă poruncile dumnezeești și de poruncile bisericești. Exemple în astfel de broșuri pot să fie căt de multe, căci ele facilitează cetirea și ușurează înțelegerea. Cetitorul din popor primește o distracție edificătoare prin aceasta.

Exemple frumoase găsim la pagina 5 în broșura aceasta, iar în broșura a treia intitulată: «Gustați și veți, că e bun Domnul», la pagina 19, avem un exemplu potrivit.

Broșura a treia pe 23 pagini vorbește despre religiositate.

Putem dar cu inima liniștită recomanda preoțimiei noastre să facă cunoștute aceste cărticele, ca ele după cuvintele amintite ale fericitului Augustin, să fie deschise, adeca cunoștute, să placă și să miște inițiale obidite, cari în ziua de azi abia au ceea ce de cetei afară de cărțile de rugăciuni. Mai ales pe terenul lecturii religioase suntem necesitați să constatăm lipsurile, lacunele! Doar vedem, că noi înțelul abia nu mai prin calendară răspândim învățărurile religioase morale în popor,

Cunoscând din aceasta importanță serbării noastre de doliu, nu găseșc mai nimic decât să închei cu poetul nostru Mureșianu :

„De ce nu vine, Doamne, a Ta împărătie,
Când oamenii să steargă și umbra de sclavie,
Fiind creștini curați;
Și'n locu-i să domnească dreptatea nepătăta,
Egala 'ndreptățire și pacea adevărată,
Ca între fii și frați!..”

Aceasta ar fi cea mai strălucită coroană pentru mormintele vitejilor noștri, cari și-au jertfit viața pentru binele patriei, sigur, în nădejdea unor zile de mai bine pentru fiii și pentru urmașii lor.

Fie'n veci binecuvântată memoria lor!

REVISTĂ BISERICEASCĂ.

O reunire regnicolară protestantă. In Budapesta s'a ținut acum de curând adunarea de constituire a reuniunii regnicolare protestante, sub preșidenția episcopului Balthazár Dezső. Temeliile reuniunii s'au pus încă în anul 1914, când s'au compus statutele și s'au ales preșidenții provizori. Scopul reuniunii este acela, ca să unească într-o organizație unitară socială toate corporațiunile sociale protestante din patrie, pentru că cu puteri unite să se dea sprijin material și spiritual muncii stiente și presei, aflătoare în serviciul causei, pe care o reprezintă reuniunea, având aceasta se înființeze și instituții de caritate. Organisarea definitivă a reuniunii a împedcat o isbucrea răsboiu. S'a făcut deci acuma, din prilejul împlinirii secolului al patrulea dela reformație. Episcopul Balthazár a rostit o frumoasă cuvântare în adunarea de constituire, accentuând în ea, că unul dintre scopurile reuniunii este și realizarea celor cuprinse în articolul de lege XX din anul 1848, ceea ce formează și programul guvernului. Nu e de admis, a spus episcopul, că autonomia catolică se fie acordată cumva în alte cadre, și nu în ale articolului de lege XX de la 1848, poate în detrimentul celor alalte confesiuni. Biserica catolică nu are drept la autonomie pe alte base privilegiale, ci numai pe bazele acestei legi. A comunicat apoi episcopul, că statutele reuniunii sunt aprobată de ministrul de interne; s'au făcut apoi alegerile, cetinduse în urmă hotărârea sinodului protestant, adusă în chestia execuției articolului de lege XX de la 1848. Preșidenți ai reuniunii au fost aleși: contele Stefan Bethlen și episcopul evangelic Kápy Béla.

REVISTĂ POLITICĂ.

Anglia. Organul partidului liberal englez, *Manchester Guardian*, scrie despre posibilitatea păcii următoarele: Dacă nu vom să întindem răsboiul până în 1918 sau chiar până în 1920, trebuie să ne precizăm exact scopurile urmărite prin răsboi. De sine înțeles, că vom purta luptă, până când am ajuns tântă, ori și care ar fi urmările pentru Europa; dar avem să stăruim numai asupra *lucrurilor celor mai de căpetenie*. Schimbări teritoriale pot să fie aprobată numai de națiunile intrunite în conferență. Dacă se termină răsboiul, teritoriile ocupate de noi le vom pune la dispoziția conferenței de pace. Dacă Germania face acelaș lucru, ușa stă deschisă pentru începerea tratativelor. Prim-ministrul englez ar face bine să repete declarațiile sale și să le sublinieze hotărât; nu trebuie să credem, că Germania va tăcea eară. Germania cunoaște armele noastre economice tari, ce le păstrăm în rezervă. O pace, la care se pun temelii puternice, poate să sosească, și aşa n'ar mai trebui să se verse sânge în curs de alți doi ani.

Germania. Deși unele cercuri politice din Germania sănătă de părere, că victoriile mari dobândite în Italia ne apropie de pace, părările socialistilor sănătă tocmai opuse. Succesele uriașe, obținute de puterile centrale, — scrie organul socialist german, — silesc puterile înțelegerei să poarte luptă mai departe pentru prestigiul lor militar. Înțelegerea crede, că este în

interesul său propriu de a nu suferi biruința militară a statelor centrale: împrejurarea aceasta îngreunează foarte mult calea spre pace.

*
Italia. De teamă că Italia lui Victor Emanuel III, care cum se știe își schimbă ușor angajamentele, ar putea încheea repede o pace separată, au săosit la Roma prim-ministra Lloyd George al Angliei și Painlevé al Franței, însotiti de generalii Robertson și Smuts. Sosirea lor este salutată de ziarele Romei cu nădejdea, că «invaziunea dușmană are să fie înfrântă căt mai curând».

Prim-ministrul Orlando, în depeșă trimisă lui Giolitti, accentuează că în primejdia actuală a Italiei trebuie înălțurate toate deosebirile de partid. Giolitti a răspuns, în acelaș înțeles, că datoria fiecărui italian este astăzi să sprijinească guvernul.

*
Rusia. Kerenski, după știrea primită de Daily Mail, a comunicat oficial reprezentanților din Petrograd ai înțelegerei, că fără ajutor considerabil din partea aliaților Rusia nu mai este în stare de-a continua răsboiul, și că poporul rus ar fi constrâns să închee pace pe baza principiilor expuse de consiliu muncitorești și militar, dacă aliații nu se grăbesc să întindă fără amânare ajutorul necesar.

*
Nou guvern în Spania. Sub semnătura lui Prieto Garcia s'a format nou ministeriu spaniol. Ministrul președinte Garcia este totodată și ministru de externe; la răsboi este numit Lalgrave, iar la marină Gimeno. Prim-ministrul a declarat, că guvernul spaniol va observa și mai departe cea mai strictă neutralitate.

Răsboiul.

5 Noemvrie n.

La frontul italic s'au început de nou luptele, la râul Tagliamento. Divisiuni austro ungare și germane au forțat trecerea pe la mijlocul râului și luptând au căstigat teren. Dușmanul a pierdut 6000 prizonieri și numărăse tunuri. În Albania și la frontul östic nu s'a ivit eveniment mai însemnat.

Frontul dela vest. In Flandria focul de artilerie a devenit numai spre seară mai viu, din cauza negrei. S'a continuat și peste noapte. Trupe de recunoaștere engleze au încercat în mai multe rânduri să înainteze, dar totdeauna au fost respinse. Pe celealte locuri tot din pricina negrei a fost mai redusă activitatea răsboinică.

In Macedonia, după un foc pregătit de mai multe zile, batalioane engleze au atacat între Vardar și Doiran, dar atacul lor s'a prăbușit înaintea linilor bulgare de apărare, cu perderi mari pentru dușman.

6 Noemvrie n.

La frontul italic armata arhiducelui Eugen a trecut râul Tagliamento, în prezența Maiestății Sale, Impăratului și Regelui Carol, ajungând la malul drept al râului, de unde înaintează, urmărind pe dușman. Armata general colonelului Krotabin a scos pe italieni din pozițile avute, silindu-i să se retragă. A început urmărirea dușmanului și armata mareșalului Conrad de Hötzendorf și astfel italienii sunt în retragere pe întreaga linie.

Frontul dela vest. Peste zi a fost în Flandria, la gruparea de arme a moștenitorului de tron bavarez Rupprecht foc neliniștit, iar seara a început luptă puternică artleristică, care s'a continuat noaptea întreagă. In zorile zilei s'a prefațat în foc concentric. Infanteria numărătoare engleză a început apoi atacul. La celealte arme dela acest front activitatea artileriei a fost vehementă. Încercările de înaintare însă le-au zădănicit germanii și le-au respins, cu perderi mari pentru dușman. La celealte fronturi nu s'a întâmplat nimic mai însemnat.

7 Noemvrie n.

La frontul italic dușmanul e în retragere spre Piave. Operațiunile de urmărire ale trupelor aliate decurg conform planului. La sud-vest dela Tolmezzo câteva

mii de italieni au depus armele. La frontul östic, în Albania și în Macedonia, nu a fost activitate mai mare răsboinică.

Frontul dela vest. In Flandria s'au dat eri lupte îndărjite. După puternicul foc concentric de eri dimineață, diviziuni engleze au trecut la atac. Dușmanul a intrat în satul Paschandele, dar după lupte grele germanii l-au scos din partea östică a satului. Asaltul nou dat de dușman, păla amează, i-a mai adus acestuia mici succese locale. Pe celealte locuri atacurile engleze au fost respinse. Activitatea artileriei s'a potențiat și la celealte armele dela frontul acesta. In Asia engleză au cucerit orașul Gaza dela turci. Submarinele germane au scufundat de nou mai multe vapoare dușmane.

8 Noemvrie n.

Frontul italic. Trupele din armata Arhiducelui Eugen urmăresc neîntrerupt pe dușman, cu toate că acesta opune pe unele locuri rezistență energetică. Italianii s'au apărat și în munți pe multe locuri cu multă îndărjire. Se remarcă vitejasca apărare a unei divizii italiene, care invăluitor de trupele aliate, și a păstrat pozițiile și să-a apărat linia zile de dearând, pânăcând istovită de tot a depus armele. Numărul noilor prizonieri face 17,000. Numărul tuturor prizonierilor se urcă la 250,000, iar tunurile captureate dau suma de 2,300.

Frontul dela vest. In Flandria dușmanul nu și-a reînnoit atacurile. Activitatea artleristică a rămas însă vie și puternică. Trupe de recunoaștere engleze au fost oprite în inaintare. La gruparea de armă a clironomului german s'au dat ciocniri între trupele de recunoaștere, cu bun succes pentru germani. Trupe franceze au încercat pe unele locuri să înainteze, dar au fost respinse de germani. Dușmanul a pierdut la frontul acesta 24 de aeroplane. La celealte fronturi nu s'a întâmplat nimic deosebit.

NOUTĂȚI.

Noul împrumut de răsboi. Maiestatea Sa, Împăratul și Regele nostru Carol, a subscris din fondurile preînaltei familii câte douăsprezece milioane de coroane la nou împrumut de răsboi austriac și ungar, la olătă douăzeci și patru de milioane.

*
Amnistie nouă. Maiestatea Sa Monarhul, prin hotărârea din 27 Octombrie a. c., — apărută în ziua onomastică de 4 Noemvrie a Maiestății Sale, — însărcinează pe ministrul de justiție, să facă propunere de amnistiere privitoare la persoanele condamnate pentru fapte punibile comise împotriva averii, — cu prilejul invaziei României, — pe teritorul ocupat sau amenzat de dușman. Amnistia nu se raportă la crime politice. Cererile de grajire se înaintează prin mijlocirea parchetului competent.

*
Inalte distincții. Împăratul Germaniei Wilhelm a numit pe monarhul nostru Carol proprietar al regimentului de infanterie silezian nr. 63, iar pe șeful statului major, baronul Arz, șef al regimentului de infanterie silezian nr. 157. Afară d'aceasta, împăratul Wilhelm a conferit arhiducelui Eugen frunza de stejar la ordinul Pour le Mérite, iar general-colonelul Boroevici și general-majorul Waldstetten ordinul Pour le Mérite.

*
Pentru orfelinat. S'a adunat cu discul în Ziua Crucii și a intrat la cassa arhidieceană, pentru fondul orfelinatului, din protopresbiteratul Sebeșului, suma de 513 coroane, iar din protopresbiteratul Târnavei suma de 224 coroane.

*
Pe câmpul de luptă italic. Din Viena se anunță: Maiestatea Sa Împărateasa și Regina Zita a sosit, împreună cu Monarhul, pe câmpul de luptă dela sud-vest. Suverana noastră a voit să vadă eroii soldați, cari au plătit cu sângele lor succesele cele mai nouă împotriva Italiei. Marți a vizitat spitalele din taberă.

*
Parastas. Joi în 26 I. c., ziua sf. martirului Dimitrie, s'a celebrat în biserică din Sibiu, suburbii Iosefin, prin domnul paroh Ioan B. Boiu liturgie și parastas într-un vecină odihnă a fericitului fundator D. Andronic. In veci pomenirea lui!

*
Sistare. Comitatul Bistrița-Năsăud nu mai face parte din teritorul intern al operațiilor de răsboi. Măsura aceasta de sistare va produce negreșit multă bucurie locuitorilor comitatului.

Pentru cei arși din Apoldul de Jos. Au mai intrat la cassa arhidieceană sumele următoare: dela Consistorul arhidiecean, din fondul de caritate, 200 coroane, dela Ilustritatea Sa, Arhimandritul Dr. Ilarion Pușcariu 20 cor. și dela domul Pantaleon Lucuția, căpitan ces. și reg. în retragere, asesor consistorial, 10 coroane. S'a adunat până acumă 775 coroane.

*
Stire ziaristică. Organul de publicitate timișorean, *Revista Preților*, își reincepe cu ziua de 1 Noemvrie 1917 apariția suspendată în anul trecut. Comitetul de redacție s'a reorganizat, având în frunte ca președinte pe dl Dr. Petru Ionescu, protopop onorar și consilier ministerial în Budapesta.

*
Acasă! Rămășile pământești ale steagului în rezervă Marcel Stefan, care a căzut ca erou la frontul italic încă astăvară, lovit de un glonț rătăcit dușman, când se afla în serviciu la un post însemnat de observație, au fost exhumate și aduse acasă, la Sibiu, unde Mercuri, în 7 Noemvrie nou, au fost așezate spre vecinica odihnă în cimitirul central orașenesc, fără pompă, fără sgomot, în cea mai deplină liniște, pentru a nu fi conturbat somnul și vecinii al eroului adormit în Domnul. Acum se află acasă, în apropierea celor ce l-au iubit și cari nu vor uita niciodată. Odihnească în pace!

*
Grăbiți. Din Sarajevo se telegrafează, că foia oficială a publicat o hotărâre prea înaltă, prin care Maiestatea Sa eartă restul de pedeapsă la 31 de condamnați pentru crime politice.

*
Prețurile urcate. Din Budapesta se anunță, că tarifa urcată a căilor ferate ungare de stat intră în vigoare cu ziua de 15 Noemvrie 1917.

*
Cas de moarte. Joi, în 26 Octombrie v. 8 Noemvrie n. a răposat în Sibiu soția preotului și învățătorului din Poiana Sibiului, Dochia Aron Ţerb, în etate de 44 de ani, lăsând în mare jale zece copii minoreni. Dumnezeu să-o odihnească în pace.

*
Monument în Brașov. Zilele acestea s'a făcut la Brașov desvelirea monumentului ridicat în memoria honvezilor căzuți cu prilejul recuceririi orașului în toamna anului trecut. Monumentul, — opera profesorului Cîțetă, — e cioplit din sienit negru și poartă inscripția: In amintirea bravilor soldați honvezi căzuți aici în 8 Octombrie 1916.

*
Aceiași comandanți. Gazete rusești scriu, că guvernul se ocupă cu planul de-a încredința comanda supremă a armatei eărăși în mâinile generalilor Ruski și Brusilov.

*
Protestanții pentru pace. Reuniunea preoților reformați din Ungaria s'a întrunit Vineri în sala primăriei din capitală. Cu acest prilej președintul reuniunii, întruite în adunarea generală, episcopul Dr. Baltazar, se adresează cătră preoțimea protestantă cu rugarea să se organizeze în lucrarea pornită în interesul păcii. Episcopul Baltazar este de părere și propune adunării să se ceară dela biserică din Geneva neutrală convocarea unui congres universal de pace. Membrii adunării aprobă cu insuflare propunerea episcopului Baltazar și hotărăsc să invite biserică din Geneva să facă propaganda necesară între popoarele protestante ale lumii.

*
In memoria lui Marcel Stefan. Pentru eternisarea memoriei tinerului și iubitului amic Marcel Stefan, stegar în rezervă, mort pentru patrie, a donat familia de Hochmeister din Sibiu sumă de 30 coroane, pentru scopurile îngrijirii de răsboi. Exprimă mulțumită, administrația orașenescă pentru orfani.

*
Duelul este oprit. Maiestatea Sa Monarhul a ordonat, ca afacerile de onoare între ofișeri, pe timpul cără răsboiul, să nu se mai resolveze cu arme. Pe temeiul hotărârii domitorului, ministrul de honvezi a dispus, ca ofișerii să fie înștiințați despre porunca prea înaltă, cu adăosul, că pe viitor repararea prin arme are să fie înlocuită totdeauna prin instituirea unui juriu de onoare.

*
Teatru cinematograf. Sâmbătă în 10 Noemvrie, se reprezintă la Apollo, în Strada Schei, o dramă Nordisk în 3 acte: Puterea farmecului. Duminecă și Luni, în 11 și 12 Noemvrie: Biciul lui Dumnezeu, mare dramă. În fiecare seară actualități de senzație; în 13 și 14 Noemvrie: Henry Porten,

Nr. 8058/1917 Epitr. (225) 2-3

Publicațiune.

Consistorul arhidiecezan dă în arândă moșia sa de pe hotarul comunelor Iclandul mare și Bodoni în mărime de 681 jugere pătrate pe 6 ani, cu începere din 1 Ianuarie 1918, până în 31 Decembrie 1923.

Esarendarea se face prin *oferte în scris* — cari se pot înainta și preda la mâna delegatului consistorial, referentul Nicolae Ivan, — Vineri la 10/23 Noemvrie dela orele 3 până la 5 p. m. în biroul acelui referent, *sigilate* — conținând o adeverință dela cassa arhidicezană ca reflectantele a depus vadiul de 4000 coroane — în număr ori în hârtii de valoare, și o declarație, că cunoaște condițiile de licitație și se supune acelora întru toate. Condițiile de licitație se pot vedea în biroul referentului dela ziua publicării până la ziua licitației, eventual se și pot decopia.

Sibiu, la 20 Octombrie 1917.

Consistorul arhidicezan.

Nr. 370/1917 (226) 1-3

Concurs.

Pentru întregirea postului al II-lea de paroh din parohia de cl. I din Orăștie, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele impreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B.

Reflectanții au a înainta petițiile de concurs, instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiteral, având a se și prezenta — cu prealabilă încunoștiințare — la biserică pe timpu serviciului divin, spre a-și arăta dexteritatea în serviciile preoțești.

Concursul se va desfășura după deschiderea terminului nu se vor considera.

Orăștie, la 15 Octombrie 1917.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. rom. al tractului Orăștie în conțelegerile cu comitetul parohial.

Vasile Domșa,
protopresbiter.

Nr. 101/1917 (227) 1-3

Concurs.

Pentru întregirea postului de paroh din parohia de clasa a III-a Sâncraiu cu filia Calanul mic din protopresbiteralul Hunedoara, prin această se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele impreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dotației dela stat.

Cerările instruite conform normelor în vigoare să se înainteze la subsemnatul oficiu protopresbiteral în terminul deschis, iar reflectanții să se prezinte — cu prealabilă încunoștiințare a subsemnatului — în parohie, spre a face cunoștință cu poporul.

Hunedoara, la 11/24 Octombrie 1917.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. rom. al tractului Hunedoara în conțelegerile cu comitetul parohial.

Dr. Cornel Popescu,
protopop administr.**Deschidere de prăvălie.**

Aduc la cunoștința prea onoratului public, că am deschis pe **Promenada Bretter**, în palatul consistorial, în Sibiu, o

Prăvălie de ceasornice.

1-2 (224) Primesc în această ceasornicărie

toate felurile de reparaturi de oroloage,**cu prețurile cele mai ieftine.****Pentru executare promptă și perfectă se garantează.****F. SCHNEIDER, ceasornicar.**

Nr. 357/917. (222) 2-3

Concurs.

Pentru întregirea postului de capelan temporal în parohia de cl. II Toltea mare și filia Toltea-mică, din protopresbiteralul Orăștiei, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele impreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat, în proporția statorită în ședința comitetului și sinodului parohial din 1 Octombrie 1917, aprobată de Venetul Consistor sub Nr. 7649 Bis.

Concurenții să-și înainteze cererile, instruite cu documentele prescrise pentru preoți cu pregătire superioară la subsemnatul oficiu în terminul arătat, și să se prezinte în vre o Dumineacă sau sărbătoare în biserică, cu prealabilă încunoștiințare a subsemnatului, spre a oficia, cântă sau predica.

Orăștie, la 1 Octombrie 1917.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. rom. al tractului Orăștie, în conțelegerile cu comitetul parohial.

Vasile Domșa,
protopop.**S'a pierdut**

din hotarul comunei Bungard, comitatul Sibiu, o **eapă**, de 6 ani, de culoare roșie, la piciorul stâng dinainte osul mort, pată albă în frunte, coada de jumătate retezată. — Cine o va afla, să însășteneze pe jos semnatul locuitor în Bungard și va primi o resplată de 50 coroane.

(223) 1-3 Lina George Bucurenciu.

Cursul de scris cu mașina se începe în 15 Noemvrie a. c. Adresa la administrația foii. (221) 2-3

A apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidicezană:

Conlucrarea omului cu Dumnezeu.**Predici**de
Mihai Păcăian,
protopresbiter

și alții preoți din protopresbiteralul B. Comloșului.

Prețul 3 cor., plus 12 fil. porto.

A apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidicezană:

Despre caritatea creștinească.**Trei predici**de
Abatele Metodiu Zavoral.

Prețul: 30 fileri plus 10 fileri porto.

Se vinde pentru scopuri culturale-filantropice.

A apărut

în editura Comisiunii administrative a tipografiei arhidicezane

Carte de rugăciune,

în care se cuprinde: Rugăciune de dimineață; rugăciunea sfintei Treimi; rugăciune către Dumnezeu Fiul; Psalmul „Miluște-mă Dumnezeule”, etc.; rugăciunile mesei; Simvolul credinței; rugăciune de seara; rugăciune către Dumnezeu Tatăl; rugăciune către născătoarea de Dumnezeu; rugăciunea sfintei crucii; rugăciune către domnul nostru Iisus Cristos și rugăciune la nenorociri și alte necazuri.

Se află în depozit spre vânzare la Librăria Arhidicezană, și se vinde legată în coloare roșie și vânătă cu 40 fileri.

Format placut, mic, pentru a se putea purta și în buzunar.

Preoților, profesorilor și invățătorilor, la comanda de cel puțin 50 exemplare, pe lângă achitarea prețului sau expedarea cu rambursă, li se dă 20% rabat.

Este o carte de rugăciune foarte corespunzătoare nu numai pentru trebuințele sufletești ale ori căruia creștin, ci și ca dar la cunoștință precum și pentru ostiajii din resboi, atât după cuprins, cât și după format și exterior.

A apărut:

în editura Comisiunii administrative a tipografiei arhidicezane

Rânduiala Liturgiei

și
Carte de rugăciune
pentru tinerimea gr.-or. ort. româră

în care se cuprind: Rânduiala liturgiei; rugăciune de dimineață; rugăciunea sfintei Treimi; rugăciune către Dumnezeu Fiul; Psalmul 50 „Miluște-mă Dumnezeule” etc.; Simvolul credinței; tropare de cerere; rugăciunea sfântului Efrem; rugăciunile mesei; rugăciune de toate zilele către Născătoarea de Dumnezeu; rugăciune către sfântul Nicolae; rugăciune înainte de mărturisire; rugăciunea înainte de împărtășirea cu s. cuminecătură ale marelui Vasile și Ioan gură de aur; rugăciuni după împărtășirea cu s. cuminecătură; rugăciunile de seara și rugăciunea cinstitei crucii.

Se apără în deposit spre vânzare la Librăria Arhidicezană, și se vinde legată frumos, în coloare roșie, cu 60 fileri.

Format placut, mic, pentru a se putea purta și în buzunar.

Revăzătorilor li se dă rabat 20%.

„Biblioteca Șaguna“

Redactată de Dr. I. Lupaș, Săliște.

Nr. 16-36.

Mângăiați poporul!

Cuvântări bisericești
de

Dr. Ioan Lupaș
și alții preoți din protopopiatul Săliștei.

Se află de vânzare la Librăria Arhidicezană în Sibiu-Nagyszeben.

Prețul unui exemplar: Broșat cor. 2'50, legat cor. 3—, porto 20 fileri.

A apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidicezană din Nagyszeben — Sibiu :

Tipicul bisericii ortodoxe

intocmit pentru trebuințele preoților români și ale elevilor seminariai de

Aurel Popoviciu,
duhovnic-econom seminariai, instructor de cantri bisericești și de tipic.

Aprobat de Preaven. Consistor arhidicezan prin decisul din 21/VII 1916. Nr. 7238 B.

Se vinde numai legat cu 5 cor.
plus 50 fil. porto, recomandat.

Anunț.

S'a redus prețurile cărților:

1. Arhiepiscopul și metropolitul Andrei baron de Șaguna, de N. Popea, arhim. și vicar arhiepiscopesc, dela 5 cor. la 2 cor.

2. Memorialul arhiepiscopului și metropolitului Andrei baron de Șaguna, sau luptele naționale politice ale românilor 1846-1873, de N. Popea, arhim., vic. arhiep. Tomul I, dela 2 cor. 60 fil. la 2 cor.

3. Insemnările unui trecător. Crâmpene din sbuciumările dela noi, de O. Goga, dela 3 cor. la 1 cor. 50 fil.

4. Desvoltarea primatului papal și influența lui asupra creștinății. Cercetări istorice, de S. Popescu, dela 1 cor. 25 fil. la 50 fil.

Librăria Arhidicezană.

A apărut și se găsește de vânzare la Librăria Arhidicezană în Sibiu Nagyszeben:

Calendarul arhidicezan

pe anul 1918

și cuprinde o bogată materie de citit, din care amintim următoarele: Putere și исcusință, povestire înduioșătoare din vremea împăraților dela Roma. Domnitorul nostru Carol IV. La moartea lui Titu Maiorescu. Scăpat din mâinile rușilor, întâmplări din răsboi, spuse de Aurel Crenian. Unul care promite, însemnări despre poetul G. B. dela «Drapelul». Tatăl orfanilor, o aleasă poartă vestire. Flerul lui Pintea, din popor, cu versuri frumoase de St. O. Iosif. Cartea ursitei, fapt din popor, cu versuri frumoase de St. O. Iosif. Extras din cataloogul librăriei arhidicezane despre depositul de cărți bisericești, școlare, regulairemente, blanchete și icoane.

Calendarul arhidicezan pe 1918 este împodobit și cu șapte chipuri interesante din răsboi, și adeca: Profesorii dela gimnaziul gr.-or. român din Brașov, căzuți în răsboi: Al. Bogdan, V. Micula și D. Nistor; apoi: adăposturi de trupe austro-ungare; mitralieră în poziție, și figuri de albanezi dela Scutari. — În celelalte părți ale Calendarului sunt: Cronologia, zilele și lunile de peste an, mersul vremii, Casele dominoare, tarifele nouă de poștă și de timbre, însemnarea târgurilor, aranjate după alfabet și luni. Extras din catalogul librăriei arhidicezane despre depositul de cărți bisericești, școlare, regulairemente, blanchete și icoane.

Calendarul s'a tipărit în două ediții: o ediție cu Sematismul bisericii ort. rom. din Ungaria și Transilvania, cu evidență pentru oficile protopresbiterală, parohiale, catedre și invățători, și o altă ediție, fără sematism.

Sematismul se vinde și în broșură separată, cu 1 Cor. plus portopostal 20 fil.

Atât librăriilor, cât și particularilor, pentru desfacere se dă rabat.

Prețul: { Ediția cu Sematism 2 Coroane plus portopostal 20 fileri.
" fară " 1 Cor. 20 fil. " 20 "

: : : Cu trimitere recomandată portopostal 40 fileri. : :